

ÖNCE ÖLÜM SONRA HAYAT

“Evet, Hâlık-ı Mevt ve Hayat, şu destgâh-ı dünyada, hikmetiyle, hayatı öyle bir kanun-u emriye-i mu'ciznümâ ile idare ediyor ki, o kanunu tatbik ve icrâ etmek, bütün kâinatı kabza-i tasarrufunda tutan bir Zâta mahsustur.”(1)

Bu cümlelerin başında yer alan **“Hâlık-ı Mevt ve Hayat”** ifadesi,

“O, hanginizin daha güzel amel yapacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır. ...” (Mülk, 67/2)

âyet-i kerîmesine işaret etmektedir. Ayette, önce ölümün sonra hayatın yaratıldığı zikredilmesi de çok önemlidir.

Üstat Hazretleri, bütün âlemlerin çekirdeği hükmündeki ilk mahlûk olan Nur-u Muhammedî hakkında şöyle buyurur:

“... Hem öyle bir çekirdek ki, âlem-i cismanîden başka, sair âlemlerin nümunesini ve esasatını câmi' olsun. Çünkü, binler muhtelif âlemleri tazammun eden kâinatın çekirdek-i aslîsi ve menşei, kuru bir madde olamaz.”(2)

Melekler, ruhlar, levh-i mahfuz, arş ve kürsi o nurdan yaratıldığı gibi, cansızlar âlemi olarak bildiğimiz güneşler, aylar, hava ve su gibi temel unsurlar ve bütün elementler de yine o Nur'dan yaratılmışlardır.

“Nur-u Muhammediye'den (A.S.M.) yaratılan madde-i aciniyeden, seyyarat ile şemsin o nurun macun ve hamurundan infisal ettirilmesine işarettir.”(3)

Yeryüzünde canlılar yaratılmadan, onların hanesi hükmündeki kâinat sarayı yaratılmıştı. Hayattar olan Nur-u Muhammedî'den cansız elementlerin yaratılmasıyla, şu madde âleminde, önce ölüm yaratılmış oluyor. Nitekim bir başka ayet-i kerimede de şöyle buyrulur:

“Şüphesiz Allah, taneyi ve çekirdeği yarıp filizlendirendir. Ölüden diriye çıkarır. Diriden de ölüyü çıkarandır...” (En'âm, 6/95)

“Hâlık-ı Mevt ve Hayat” ifadesinde bu gibi ayet-i kerimelere işaret edilmektedir. Bu cansız âlemden hayatın yaratılması bir kudret mucizesidir ve yeryüzünde sayısız denecek kadar çok hayat mucizelerinin sergilenmesi ancak **“bütün kâinatı kabza-i tasarrufunda tutan bir Zâta mahsustur.”**

Zira bu kâinat hayat sahiplerine en uygun bir mesken ve onların bütün ihtiyaçlarını içinde bulunduran muhteşem bir saray olarak tanzim edilmiştir.

Hayatın bir **“kanun-u emriye-i mu'cizümâ”** olmasını şöyle anlayabiliriz:

Âlemler hakkında yapılan **“dünya-ahiret; gayb-şehadet; mülk-melekût”** gibi ikili tasniflerden biri de, **“âlem-i halk, âlem-i emir”** şeklindedir. Varlıkların kendileri halk âleminde, onları tedbir ve idare eden kanunlar ise emir âleminde. Üstat Hazretleri ruhun bir kanun-u emrî olduğunu ifade eder ve bu kanunun yerçekimi, bahar, cazibe gibi kanunlardan farkını da **“zişuur, zihayat, vücud-u haricî giymiş bir kanun-u emrî”** olarak açıklar.

Hayat ruhun temel sıfatıdır ve bu cümlede ruh yerinde kullanılmıştır. Buna göre, hayat da emir âleminin mucize bir kanunudur.

Hayat, bütün kâinatla yakından ilgilidir ve hayatı idare etmek ancak kâinatın sahibine mahsustur.

Dipnotlar:

- (1) bk. [Sözler, Yirmi İkinci Söz, İkinci Makam.](#)
- (2) bk. [age., Otuz Birinci Söz, Üçüncü Esas.](#)
- (3) bk. [Mesnevî-i Nuriye, Habbe.](#)